

เอกสารประกอบการสอน

การออกแบบลักษณะไทย (Thai Identity Design)

บทนำ

- ความหมายของ “ลักษณะไทย” ในบริบทงานออกแบบ
- ความสำคัญของการคงเอกลักษณ์และการสร้างสรรค์ใหม่
- การออกแบบลักษณะไทยในฐานะ “สะพาน” เชื่อมอดีต-ปัจจุบัน-อนาคต

1. พื้นฐานและรากทางวัฒนธรรม

- แนวคิดเรื่องศิลปะไทย: ความสมมาตร, ความวิจิตร, การเล่าเรื่อง
- รูปแบบศิลปะไทยในประวัติศาสตร์: ลายไทย, สถาปัตยกรรม, จิตรกรรมฝาผนัง
- สัญลักษณ์และความหมาย (ดอกบัว, นาค, กิณนร, ลายกนก ฯลฯ)

2. องค์ประกอบการออกแบบลักษณะไทย

- เส้นสาย (Line Quality): ความพลิ้ว, ความอ่อนช้อย, ความโค้งเว้า
- รูปทรง (Form): สมมาตร, ลวดลายซ้ำ, การซ้อนชั้น
- สี (Color): สีมงคล, สีจากธรรมชาติ, ความหมายเชิงสัญลักษณ์
- องค์ประกอบไทยร่วมสมัย (Minimal Thai, Thai Modern)

3. กระบวนการออกแบบ

1. การวิจัยและการตีความ

- ศึกษาภาพถ่าย, งานหัตถกรรม, ศิลปะดั้งเดิม
- วิเคราะห์คุณค่าทางวัฒนธรรมและการสื่อสาร

2. การสเก็ตช์และการดัดแปลง

- การปรับลายไทยสู่รูปทรงร่วมสมัย

- การสร้าง pattern, motif, icon

3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

- การสร้างลายไทยเวกเตอร์ใน Illustrator
 - การสร้าง motion ของลายไทย
 - การผสมผสานกับฟอนต์หรือตัวอักษรไทย
-

4. การประยุกต์ใช้

- งานออกแบบบรรจุภัณฑ์ (Packaging Design)
 - โลโก้และ CI ที่สะท้อนความเป็นไทย
 - งานสื่อสิ่งพิมพ์และดิจิทัล
 - สถาปัตยกรรมและงานตกแต่ง
 - การออกแบบร่วมสมัย: minimal Thai, fusion design
-

5. กรณีศึกษา

- “ลายกนก” และการใช้ในงานร่วมสมัย
 - แบรินด์ไทยที่ใช้ลักษณะไทยอย่างมีประสิทธิภาพ (เช่น Jim Thompson, SookSiam, OTOP Branding)
 - โครงการออกแบบร่วมสมัยที่เชื่อมไทยสู่สากล
-

6. แบบฝึกหัด

1. **Drawing Exercise:** ฝึกลากเส้นและลายกนกพื้นฐาน
 2. **Pattern Design:** ออกแบบลายซ้ำจากองค์ประกอบไทย
 3. **Thai-Inspired Logo:** สร้างโลโก้ที่ตีความจากสัญลักษณ์ไทย
 4. **Fusion Project:** ประยุกต์ลักษณะไทยกับแนวร่วมสมัย (Minimal, Modern, Futuristic)
-

7. การประเมินผล

- แบบฝึกหัดย่อย 20%
 - งานออกแบบกลางภาค 30%
 - งานออกแบบปลายภาค 40%
 - การนำเสนอและการอธิบายแนวคิด 10%
-

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร, *ลายไทยและความหมาย*
- นิธิ เอียวศรีวงศ์, *ความเป็นไทย*
- Phaidon, *Pattern Design*
- งานวิจัย/บทความด้าน Thai Identity Design
- เว็บไซต์ตัวอย่าง: Thailand Creative & Design Center (TCDC)